

MILLAISIA OVAT KOKEMUKSET LAPSUUDENKODIN ALKOHOLINKÄYTTÖSTÄ LÄNSI-SUOMESSA?

Kyselytutkimus kesäkuussa 2016, Taloustutkimus oy ja A-klinikkasäätiön Lasinen lapsuus. Länsi-Suomen n = 259

Käyttivätkö aikuiset lapsuudenkodissasi alkoholia tavalla, josta aiheutui sinulle haittoja tai kielteisiä seurauksia?

Kyllä 26% Ei 74%

Mitä haitat tai kielteiset seuraukset olivat? (% kaikista haittoja kokeneista kokenut)	USEIN	JOSKUS	EI
Puutteita perustarpeissa, kuten ruoassa tai vaatetuksessa	3	15	82
Puutteita lapsena toivomissasi asioissa, kuten lelut, harrastukset tai merkkivaatteet	12	21	68
Perheen rutiinien kärsimistä	32	46	21
Yörauhan puutetta	21	60	20
Henkistä painostusta, kuten aikuisten mykkäkoulua tai eristäytymistä omiin oloihin	25	40	36
Riitelyä, nimittelyä	25	60	14
Kovakouraisuutta aikuisten kesken tai lapsia kohtaan	8	35	57

Aikuisten alkoholinkäyttöön liittyi usein tai joskus... (% kaikilla haittoja kokeneista)	
Kiusaamista kodin ulkopuolella	19
Häpeää	81
Epäluottamusta tulevaisuutta kohtaan	58
Huonoa itsetuntoa	54
Epävarmuutta mennä mukaan kaveripiireihin tai harrastuksiin	33

Poikkeavatko haittoja kokeneiden muut lapsuuden kokemukset niiden kokemuksista, joille haittoja ei aiheutunut?

Kokemus lapsuudessa	jos haittoja aikuisten juomisesta (%)	jos ei haittoja aikuisten juomisesta (%)
Kotona lämpöä perheenjäsenten kesken	69	92
Kotona aikuinen, joka osoitti välittämistä ja kiintymystä	92	96
Kodin ulkopuolella turvallisia aikuiskontakteja	84	87
Myönteisiä kokemuksia harrastuksista	69	79
Myönteisiä kokemuksia koulussa	69	79

Huom. Esitys ei sisällä väitettä kausaalisuuden suunnasta. Esimerkiksi myönteisempiä koulukokemuksia voi selittää se, ettei kotona ole koettu haittaa alkoholista, tai sitten kodin kokemukset tuntuvat vähemmän haitallisilla niille, joilla meni koulussa hyvin. Hyvien asioiden kokeminen on selvästi yhteydessä haittojen kokemiseen, mutta vaikutus voi olla kaksisuuntainen ja erot ovat useimmissa kohdissa melko pienet.

Millaista tukea nuoret kaipaavat?

Kyselytutkimus kesäkuussa 2011, Taloustutkimus ja A-klinikkasäätiön Lasinen lapsuus

Eniten toivottiin päivystysluonteisia palveluita. Silloin, kun nuorella on hetki, jolloin hän haluaa avautua tai hänen kotonaan on kriisitilanne, täytyisi löytyä aikuinen, joka kuuntelee hänen huoliaan.

Toisaalta nuoret kertoivat, että tuki ei araksi koetussa aihepiirissä saisi jäädä nuoren oman aloitteen varaan: kaikille nuorille olisi aikuisen aloitteesta tarjottava mahdollisuus puhua kotitilanteestaan, esimerkiksi koulun terveystarkastusten yhteydessä. Tällaisissa palvelumuodoissa avuntarvitsija ei myöskään leimautuisi nuorten mielestä heikoksi tai ongelmaiseksi.

Nuoret toivoivat leimaamattomia ja anonyymeja palveluja myös internet- ja puhelintuen muodossa. Vastaajien mukaan nuoret kokevat olevansa yksin aikuisten juomisen aiheuttamien ongelmien kanssa. Näin ollen ehdotettiin, että nuorilla tulisi olla mahdollisuuksia jakaa kokemuksiaan muiden nuorten kanssa esimerkiksi verkossa.

Nuoret, erityisesti tytöt, toivoivat myös paikkoja, jonne voi paeta ikävimpiä kotitilanteita. Lievimmillään tämä tarkoittaisi nuorisotiloja tai harrastuspaikkoja, vakavimmissa tapauksissa esimerkiksi turvataloja.

Nuorten toiveet käsittävät siis sekä kaikille kohdistuviin peruspalveluihin liittyviä parannusehdotuksia, että näkemyksiä siitä, millaisia erityispalveluita ongelmista syvemmin kärsivät nuoret tarvitsevat.

Lisätietoja:

Janne Takala, kehittämiskoordinaattori, Lasinen lapsuus -toiminta, A-klinikkasäätiö
janne.takala@a-klinikka.fi puh. 050 362 9014